Europos Parlamentas
2019-2024

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2022/2188(INI)

19.7.2023

NUOMONĖ

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto

pateikta Užsienio reikalų komitetui ir Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ataskaitos (2022/2188(INI))

Nuomonės referentas (*): Dragoş Pîslaru

(*) Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingus Užsienio reikalų komitetą ir Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą[1],

– atsižvelgdamas į Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos[2],

– atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 24 d. Europos Komisijos ataskaitą dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo 2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. (COM(2022)0126),

– atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 15 d. Europos Komisijos ataskaitą dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo ir taikymo 2022 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. (COM(2023)0118),

– atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,

– atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją,

– atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir protokolus, ypač į pagrindines TDO priemones,

– atsižvelgdamas į JK užsienio reikalų sekretoriaus ir Europos Komisijos pirmininko pavaduotojo M. Šefčovičiaus 2023 m. kovo 24 d. bendrą pareiškimą dėl Susitarimo dėl išstojimo jungtinio komiteto dešimtojo posėdžio ir Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo partnerystės tarybos antrojo posėdžio rezultatų,

A. kadangi nuo 2021 m. sausio 1 d. ES ir Jungtinės Karalystės prekybą ir bendradarbiavimą reglamentuoja ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas; kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo institucinė struktūra buvo užbaigta ir pradėjo visapusiškai veikti 2022 m.;

B. kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarime numatytas socialinės apsaugos koordinavimas siekiant apsaugoti asmenų, judančių tarp ES ir Jungtinės Karalystės po 2021 m. sausio 1 d., socialinės apsaugos teises; kadangi jame taip pat numatytos vienodos veiklos sąlygos, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija, išlaikant aukštą apsaugos lygį daugelyje sričių, įskaitant socialines ir darbo teises, taikant privalomus vykdymo užtikrinimo ir ginčų sprendimo mechanizmus, kad būtų užtikrintas reikalavimų laikymasis;

[1] OL L 149, 2021 4 30, p. 10.
[2] OL C 384 I, 2019 11 12, p. 1.

C. kadangi pagrindinės teisės jungtis į organizacijas, vesti kolektyvines derybas ir imtis kolektyvinių veiksmų yra įtvirtintos tarptautinėje teisėje ir neatsiejamos nuo darnaus vystymosi ir vienodų veiklos sąlygų užtikrinimo, kaip nustatyta prekybos ir bendradarbiavimo susitarime;

D. kadangi prekybos ir bendradarbiavimo susitarime yra skyrius dėl mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), kuriame pripažįstama, kad reikia užtikrinti atvirą ir saugią rinką verslui, įskaitant MVĮ, ir siekiama užtikrinti, kad įgyvendinimo procese būtų atsižvelgta į jų poreikius ir jos galėtų juo pasinaudoti;

1. pabrėžia aktyvaus ES ir Jungtinės Karalystės pilietinės visuomenės, įskaitant darbdavių organizacijas ir profesines sąjungas, taip pat NVO, dalyvavimo įgyvendinant prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą pagal 13 ir 14 straipsnius svarbą; šiuo klausimu atkreipia dėmesį į ES vietos patarėjų grupės posėdžius ir palankiai vertina 2022 m. spalio mėn. įvykusį pirmąjį Pilietinės visuomenės forumo posėdį; pabrėžia, kad svarbu tęsti šį dialogą ir bendradarbiavimą;

2. su pasitenkinimu pažymi, kad iki šiol nekilo problemų įgyvendinant Protokolą dėl socialinės apsaugos koordinavimo pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir kad 2021 ar 2022 m. nenustatyta jokių struktūrinių problemų; vis dėlto pabrėžia, kad svarbu turėti dinamišką Protokolą, kuris būtų suderinamas su persvarstytais socialinės apsaugos koordinavimo reglamentais;

3. pažymi, kad 2021 m. Specialusis socialinės apsaugos koordinavimo komitetas priėmė Protokolo priedų pakeitimus, kuriais patvirtinama, jog valstybės narės tam tikromis sąlygomis ir toliau leidžia į Jungtinę Karalystę arba iš jos komandiruojamiems darbuotojams taikyti siunčiančiosios valstybės socialinės apsaugos teisės aktus; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. buvo imtasi parengiamųjų veiksmų siekiant įgyvendinti finansinio pobūdžio nuostatas, susijusias su ligos išmokų natūra, kurias skyrė kita nei kompetentinga valstybė, išlaidų kompensavimu;

4. palankiai vertina Specialiojo socialinės apsaugos koordinavimo komiteto priimtą Sprendimą Nr. 1/2023, kuriuo pritariama elektroninių socialinės apsaugos informacijos mainų (EESSI) naudojimui pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, atsižvelgiant į Protokolą[3], taip pat numatyta, kad atitinkamos Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinės komisijos sprendimų ir rekomendacijų dalys turėtų būti taikomos pagal Protokolą, priėmus Specialiojo komiteto rekomendaciją[3]; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms užtikrinti, kad EESSI kuo greičiau pradėtų veikti visu pajėgumu, ir pasinaudoti esamų ES fondų teikiamomis galimybėmis siekiant visapusiškai įgyvendinti EESSI ir toliau skaitmeninti viešąjį administravimą;

5. primena, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarime reikalaujama, kad abiejų šalių ekonominė partnerystė būtų grindžiama vienodomis atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygomis ir kad prekyba ir investicijos būtų vykdomos taip, kad būtų skatinamas tvarus vystymasis, įskaitant ekonominį ir socialinį vystymąsi bei aplinkos apsaugą; pažymi, kad pagal 355 straipsnį abi šalys įsipareigojo išlaikyti ir tobulinti

[3] Provisional Agenda of the Third Specialised Committee on Social Security Coordination, London, June 2023.

savo atitinkamus standartus XI antraštinėje dalyje nurodytose srityse;

6. reiškia susirūpinimą dėl pastarojo meto įvykių, kurie gali pakenkti prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatoms dėl vienodų sąlygų JK darbo ir socialinėje srityje; atsižvelgdamas į tai labai apgailestauja, kad 2022 m. liepos mėn. panaikintas draudimas įdarbinimo agentūroms įdarbinti laikinuosius darbuotojus norint pakeisti kolektyviniuose darbuotojų interesų gynimo veiksmuose dalyvaujančius darbuotojus, o tai pažeidžia darbuotojų teisę imtis kolektyvinių veiksmų, įskaitant teisę streikuoti; ragina Jungtinės Karalystės vyriausybę imtis būtinų priemonių, kad būtų laikomasi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo straipsniuose išdėstytų vienodų sąlygų principų;

7. taip pat atkreipia dėmesį į kai kuriuos nerimą keliančius teisėkūros pokyčius Jungtinėje Karalystėje, kurie buvo pasiūlyti, bet dar nėra priimti, pvz., Paliktos galioti ES teisės (Panaikinimo ir reformos) įstatymo projektą, Streikų (Minimalaus paslaugų lygio) įstatymo projektą ir Duomenų apsaugos ir skaitmeninės informacijos įstatymo projektą (Nr. 2); pabrėžia, kad šie pasiūlymai, jei būtų priimti, gali daryti didelį poveikį darbuotojų teisėms, ypač pagrindinėms teisėms – teisei į asociacijų laisvę ir teisei jungtis į organizacijas, vesti kolektyvines derybas ir imtis kolektyvinių veiksmų, įskaitant teisę streikuoti, ir pakenkti JK įsipareigojimams pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimą toliau nenagrinėti Teisių akto projekto;

8. primena, kad darbuotojų teisių apsauga yra labai svarbi siekiant išlaikyti vienodas sąlygas ir užtikrinti darnų vystymąsi, kaip nustatyta, be kita ko, prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 355, 386, 387, 399 ir 524 straipsniuose; ragina Komisiją atidžiai stebėti pokyčius šioje srityje ir pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, kad būtų išspręsti visi susirūpinimą keliantys klausimai, kurių gali kilti priėmus šiuos pasiūlymus XI antraštinės dalies 6 skyriaus taikymo požiūriu, be kita ko, vedant dialogą Partnerystės taryboje ir specialiuose komitetuose, konsultuojantis su ES vietos patarėjų grupe ir prireikus taikant 389 straipsnyje numatytus ginčų sprendimo mechanizmus;

9. pažymi, kad 2021 m. birželio mėn. Jungtinės Karalystės vyriausybė paskelbė ketinanti įsteigti vieną bendrą darbo teisių vykdymo užtikrinimo įstaigą, kuriai būtų pavesta užtikrinti centralizuotą jos darbo teisės aktų priežiūrą[4], siekiant pagerinti esamų įstaigų koordinavimą ir veiksmingumą ir išplėsti vykdymo užtikrinimą įtraukiant naujas sritis; vis dėlto pažymi, kad iki šiol nepadaryta jokios tolesnės pažangos dėl šio pasiūlymo; ragina Komisiją toliau atidžiai stebėti, kaip laikomasi atitinkamų darbo ir socialinių standartų pagal prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, ir stebėti pokyčius šioje srityje, taip pat kartu su Jungtinės Karalystės vyriausybe toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatų;

10. labai apgailestauja dėl to, kad 2021 m. Jungtinė Karalystė diskriminavo darbuotojus iš penkių ES valstybių narių sumažintų mokesčių už ilgalaikes darbo vizas srityje; taip pat apgailestauja dėl to, kad Jungtinė Karalystė vėliau atsisakė taikyti Europos

[4] Department for Business, Energy & Industrial Strategy, UK. *Establishing a new single enforcement body for employment rights*, 2021.

socialinės chartijos 18 straipsnio 2 dalį ir nuo 2022 m. vasario mėn. panaikino darbu vizos mokesčio lengvatas visiems ES piliečiams; ragina Komisiją imtis visų būtinų priemonių ir toliau kelti šį klausimą per Partnerystės tarybos ir Specialiojo komiteto vienodų atviros ir sąžiningos konkurencijos sąlygų ir darnaus vystymosi klausimams posėdžius;

11. ragina ES ir JK išnagrinėti tolesnio bendradarbiavimo ir keitimosi geriausia patirtimi užimtumo ir socialinės apsaugos srityse galimybes; pripažįsta abipusio bendradarbiavimo potencialą siekiant pagerinti užimtumo politikos įgyvendinimą ir vykdymą, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija ir augimas įmonėms ir darbuotojams tiek Europos Sąjungoje, tiek Jungtinėje Karalystėje.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

58 straipsnis – Bendra komitetų procedūra Paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Priėmimo data	18.7.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 34 –: 1 0: 5
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Evelyn Regner
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Andrey Novakov, Carina Ohlsson, Helmut Scholz, Ralf Seekatz

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

1	-
ID	Dominique Bilde

5	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė